

Igitabo cya Daniyeli — Umubare wa Mirongo Inani n'Itandatu

Ihishurwa ry'Ubuhanuzi: Gusobanukirwa Kwiyongera k'Ubumenyi n'Ubutumwa bw'Ijwi ryo Mu Gicuku

Jeff Pippenger
2024-02-19

Turimo gusuzuma isano rihuye riri hagati y'imigendere y'abamarayika ba mbere n'uwa gatatu, kugira ngo turusheho gusobanukirwa n'icyo ukwiyongera kw'ubumenyi gushushanya mu buryo bw'ikigereranyo iyo guhishuwe mu gihe cy'imperuka. Turagerageza kugaragaza ko kugereranya ukuzamuka kw'ukuri, kuzageza ku ndunduro yako nk'imvura y'itumba, ari yo butumwa bw'Induru yo mu Gicuku. Nk'ikimenyetso, “ukwiyongera kw'ubumenyi” gukomoka mu gitabo cya Daniyeli, kandi ni ho hamenyekanishwa ko ari ubumenyi bw'ubuhanuzi bugerageza kandi bukarema ibyiciro bibiri by'abaramya.

Arambwira ati: Genda, Daniyeli; kuko ayo magambo afunzwe kandi ashyizweho ikimenyetso kugeza igihe cy'imperuka. Benshi bazatunganywa, bazezwa kandi bageragezwe; ariko abanyabyaha bazakomeza gukora ibyaha; kandi nta n'umwe muri bo uzasobanukirwa; ahubwo abanyabwenge bazasobanukirwa. Daniyeli 12:9, 10.

Mu 1989 “ukwiyongera kw'ubumenyi” kwarafunguwe, kandi amaherezo kuzakwerekana ibyiciro bibiri by'abaramya. Ibyo byiciro byombi bishushanywa mu rwego rw'uko bifata ubutumwa bw'imvura y'itumba. Ababi ntibamenya cyangwa ngo bemere imvura y'itumba, ariko abanyabwenge bo barayimenya. Ni cyo gituma ababi batabona igihe imvura y'itumba itangira kugwa, kandi yatangiye kugwa igihe amahanga yarakazwaga ku wa 11 Nzeri 2001. Twagiye tuvuga ku buyobozi bw'Abadiventisiti b'i Lawodikiya nk'uko bugaragazwa muri Ezekiyeli igice cya munani n'icya cyenda, kandi no muri Yesaya igice cya makumyabiri n'umunani. Muri Yesaya, “abantu b'abakobanyi” bagize “ibinyoma” “ubuhungiro” bwabo kandi “bihisha” “mu binyoma.”

Nuko rero nimwumve ijamba ry'Uwiteka, mwa bagabo b'abanyagasuzuguro mwe, mutegeka ubu bwoko buri i Yerusalemu. Kuko mwavuze muti: Twagiranye isezerano n'urupfu, kandi twumvikanye n'ikuzimu; igihe icyorezo gisesekeye kizanyuramo, ntikizatugeraho; kuko twagize ibinyoma ubuhungiro bwacu, kandi twihishe muni y'ibinyoma. Yesaya 28:14, 15.

Abagabo ba kera b'i Yerusalemu bo mu minsi y'imperuka bananiwe ikigeragezo cy'“ikiruhuko no guhembuka,” gihagarariwe n'uburyo bw'“umurongo ku wundi murongo,” butuma abanyabwenge bamenya imvura y'itumba yo mu minsi y'imperuka, binyuze mu gushushanya kwo mu mateka kw'iyi mvura y'itumba kuboneka mu mateka y'Abami ba Miller. Ikimenyetso cy'ubuhanuzi cy'“abantu b'abakobanyi” Yesaya ashimangira muri uwo murongo, ni ibinyoma n'ibinyoma by'ibinyabinyoma bihishe muni yabyo kandi bakabigira ubuhungiro bwabo. Ni cyo gituma, ku birebana n'ikigeragezo cy'ubutumwa bw'imvura y'itumba (ikiruhuko no guhembuka batashatse kumva), abagabo ba kera b'i Yerusalemu bemeye ikinyoma.

Ubutumwa bw'imvura y'itumba buza buherekejwe n'impaka, nk'uko bigaragazwa muri Habakuki igice cya kabiri, ubwo umurinzi wo muri icyo gice abaza Imana icyo akwiriye gusubiza muri "izo mpaka" zo mu mateka ye, kuko ijambo "gucyahwa" riri ku murongo wa mbere w'igice cya kabiri risobanura "guharanirwaho mu mpaka".

Nzahagarara ku murinzi wanjye, niyeme ku munara, kandi nzitegereze kureba icyo azambwira, n'icyo nzasubiza ubwo nzacyahwa. Habakkuk 2:1.

Abanyabwenge, mu gihe cy'impaka zerekeye imvura y'itumba, bagaragaza ukuri kugereranywa n'imitako ya Miller, kandi ni na ko kuri kw'ishingiro kwamenyekanishijwe, gushimangirwa no kugaragazwa n'Abamillerite. Uko kuri kugereranywa na Kristo, Urutare rw'Ibihe byose.

"Abahagaze nk'abarinzi b'Imana ku nkike za Siyoni babe abantu bashobora kubona akaga mbere y'uko kagera ku bantu,—abantu bashobora gutandukanya ukuri n'ikinyoma, gukiranuka no gukiranirwa.

"Umuburo waratanzwe uti: Nta kintu na kimwe kigomba kwemererwa kwinjiramo ngo gihungabanye urufatiro rw'ukwizera twagiye twubakaho kuva ubwo ubutumwa bwazaga mu 1842, 1843, no mu 1844. Nari muri ubu butumwa, kandi uhereye icyo gihe kugeza ubu nahagaze imbere y'isi, ndi umunyakuri ku mucyo Imana yaduhaye. Ntidushaka gukura ibirenge byacu ku rubuga byashyizweho, ubwo umunsi ku munsi twashakaga Uwiteka mu isengesho rikomeye, dushaka umucyo. Mbese mutekereza ko nshobora kureka umucyo Imana yampaye? Ugomba kumera nk'Urutare rw'Ibihe byose. Wanyoboye kuva igihe nawuherewe." Review and Herald, 14 Mata 1903.

Abagabo ba kera batanga ubutumwa bw'imvura y'itumba y'inyuma bw'ibinyoma, bugereranywa na Yesaya nk'"ikinyoma" n'ubuyobe. Mu gice cya munani cya Ezekiyeli, amateka agaragaza igihe abagabo ba kera b'i Yerusalemu bunamye izuba, kandi bagashyirwa mu buryo bunyuranye n'abahabwa ikimenyetso cy'Imana mu gice gikurikiraho. Ikizira cya gatatu (igisekuru), kigereranya ubutumwa bw'imvura y'itumba y'inyuma bw'ibinyoma, nk'uko bugereranywa no "kuririra Tammuzi." Mu gisekuru cya gatatu cy'Abadivantisiti, cyatangiye mu 1919, "ikinyoma" cyinjijwe gifitanye isano n'ubutumwa bwiza bw'ibinyoma bwatangiye mu ruhame na W. W. Prescott mu Nama ya Bibiliya yo mu 1919. Icyo "kinyoma" ni ingingo yihariye y'igisekuru cya gatatu, kandi "ikinyoma" ni rwo rufatiro rw'ibinyoma rw'ubutumwa bw'imvura y'itumba y'inyuma bw'ibinyoma, bugereranywa no "kuririra Tammuzi."

Ni ingenzi gufata igihe ugasobanukirwa neza "ikinyoma" kivugwa mu buhanuzi, kuko "ikinyoma" ari yo mpamvu nyamukuru ituma Uwadivantisimu w'i Lawodikiya adashobora kubona ukwiyongera k'ubumenyi kwabaye mu 1989. "Ikinyoma" ni uko "igitambo gihoraho" mu gitabo cya Daniyeli gihagarariye umurimo wa Kristo wo mu buturo bwera. Gukoresha mu buryo bw'ubuhanuzi "igitambo gihoraho" nk'aho ari umurimo wa Kristo wo mu buturo bwera ni ukukoresha ubuhanuzi mu buryo bw'ibinyoma kandi butari bwo; nyamara "ikinyoma" si ukugaragaza gusa uko "igitambo gihoraho" cyamenyekanishijwe mu buryo butari bwo nk'ikimenyetso cy'ubuhanuzi, ahubwo kandi kinahagarariye "ikinyoma" kivuga ko Mushiki wa White yemeye iyo mikoreshereze y'ikinyoma, hanyuma iyo binyoma bikazakoreshwa mu

gushinga iyo mikoreshereze itari yo nk'ukuri kwamaze kwemezwa.

Gusobanukirwa nyakuri kw'imirongo itandatu ya nyuma yo muri Daniyeli igice cya cumi na kimwe kwaragaragajwe mu buryo bw'ikigereranyo n'imirongo ya mirongo itatu kugeza kuri mirongo itatu n'itandatu; kandi igihe Mushiki wacu White agaragaza isohozwa ryuzuye rya Daniyeli igice cya cumi na kimwe, avuga ko "ibintu bisa n'ibyasobanuwe" mu mirongo ya mirongo itatu kugeza kuri mirongo itatu n'itandatu "bizongera kubaho."

Gukoresha ubusobanuro butari bwo bw'"igitambo gihoraho," bitanga imiterere y'amateka itari yo. Amateka agaragazwa muri Daniyeli igice cya cumi na kimwe, umurongo wa mirongo itatu kugeza ku wa mirongo itatu n'itandatu, akubiyemo gukurwaho kw'"igitambo gihoraho." "Igitambo gihoraho" gishobora kuba ari uko Abamileriti bagisobanura, cyangwa uko Prescott na Daniells bagisobanura. Bitewe n'ubusobanuro bwatoranyijwe, hazavamo imiterere y'amateka ibiri itandukanye.

Kandi amaboko azahagarara ku ruhande rwe, kandi azahumanya ubuturo bwera bw'imbaraga, kandi azavanaho igitambo cya buri muni, kandi bazashyiraho igiteye ishozi gitera ubuharabure. Daniyeli 11:31.

Nk'uko ihishurirwa ryabihumekeye, amateka y'ubuhanuzi agaragazwa muri uyu murongo, kandi akubiyemo umurongo wa mirongo itatu, n'imirongo ya mirongo itatu na ibiri kugeza kuri mirongo itatu na gatandatu, agomba gusubirwamo mu mirongo ya mirongo ine kugeza kuri mirongo ine n'itanu yo muri Daniyeli cumi na umwe.

"Ubuhanuzi buri mu gice cya cumi na kimwe cya Daniyeli buri hafi kugera ku isohozwa ryabwo ryuzuye. Amenshi mu mateka yabayeho mu isohozwa ry'ubu buhanuzi azasubirwamo. Mu murongo wa mirongo itatu havugwamo ubutegetsi 'buzababara cyane, [Daniel 11:30–36 quoted.]'

"Amashusho asa n'ayasobanuwe muri aya magambo azabaho." Manuscript Releases, numero 13, 394.

Umurongo dusangamo "igitambo gihoraho," ni umurongo wa mirongo itatu n'umwe.

Kandi amaboko azahagarara ku ruhande rwe, kandi azahumanya ubuturo bwera bw'imbaraga, kandi azakuraho igitambo gihoraho cya buri muni, kandi bazashyiraho ikizira giteza umusaka. Daniyeli 11:31.

"Amaboko" avugwa muri uwo murongo ahagurukira "uruhande rwe." Ayo "maboko" ni ubutware, nk'uko n'uwo ahagurukira ari ubutware. Ni "amaboko" avugwa muri uwo murongo "ahagarara ku ruhande rwe," kandi ni "amaboko" "yanduza ubuturo bwera bw'imbaraga," kandi "amaboko" ni yo "akuraho ibya buri muni," kandi nanone ni "amaboko" ashiraho "ikizira giteza ubutayu." Mu gitabo cy'Ibyahishuwe igice cya cumi na gatatu, ikiyoka, ari cyo Roma y'abapagani, giha ubupapa ibintu bitatu.

Kandi inyamaswa nabonye yari isa n'ingwe, ibirenge byayo byari nk'iby'idubu, n'akanwa kayo nk'akanwa k'intare; kandi ikiyoka giha iyo nyamaswa imbaraga zacyo, n'intebe yacyo,

n'ubutware bukomeye. Ibyahishuwe 13:2.

Inyamaswa imeze nk'ingwe, Mushiki wa White ayigaragaza ko ari ubupapa, kandi mu gice cya cumi na kabiri Mushiki wa White agaragaza ko cya kiyoka ari Satani ndetse ko ari na Roma ya gipagani.

“Nuko rero, nubwo mbere na mbere ikiyoka gishushanya Satani, mu buryo bwa kabiri na bwo ni ikimenyetso cya Roma ya gipagani.” *The Great Controversy*, 439.

Mu murongo wa kabiri wo mu Byahishuwe igice cya cumi na gatatu, Roma ya gipagani yahaye ubupapa imbaraga zayo za gisirikare, “amaboko” yayo, bitangirira kuri Clovis umwami w'Abafaranga (Ubufaransa), mu mwaka wa 496. Roma ya gipagani yahaye Roma ya gipapa intebe yayo y'ubutware mu mwaka wa 330, igihe umwami w'abami Constantine yavaga mu murwa wa Roma akimurira umurwa mukuru wa Roma y'ubwami mu murwa wa Constantinople. Roma ya gipagani yahaye ubupapa ubutware bwa gisivili mu mwaka wa 533, igihe Justinian yatangaga itegeko ryemezaga ko ubupapa ari bwo mutwe w'amatorero yose, kandi ari bwo mukosora w'abahakanyi.

Mu murongo wa mirongo itatu n'umwe, “amaboko” ahaguruka ni ingabo za Roma ya gipagani, zahagurukiye ubupapa uherye kuri Clovis mu mwaka wa 496. Kubera iki gikorwa, ubupapa bwita Ubufaransa “imfura y'Itorero Gatolika,” kandi rimwe na rimwe bukabwise “umukobwa mukuru w'Itorero Gatolika.” Mu murongo wa mirongo itatu n'umwe, nyuma y'uko Konstantino ashyizeho itegeko ry'Umunsi wa Mungu mu mwaka wa 321, hanyuma akimurira umurwa mukuru awukuye mu mujyi wa Roma awujyana mu mujyi wa Konstantinopoli mu mwaka wa 330, ubwami bwari bwabaye indatsimburwa mbere butangira guseniyuka, ubwo ibihangange bine bya mbere by'Amakondera byo mu Byahishuwe igice cya munani byatangiraga intambara idahagarara kurwanya ubwami bwa Roma. Intumbero y'ibitero byakozwe n'Ababaribari na Genseriki yari yerekejwe ku mujyi wa Roma, ari wo mbere y'umwaka wa 330 wari “aheranda h'imbaraga” h'ubwami bwa Roma. Uherye mu mwaka wa 330 kuzamuka, intambara z'abanyamahanga b'abateye zizamuka zagombaga “guhumanya aheranda h'imbaraga,” kugeza igihe “amaboko” ya Roma ya gipagani yagombaga guhagurukira ubupapa, uherye mu mwaka wa 496.

Ntabwo Roma ya gipagani yahaye ubutware bwa papa ibintu bitatu, ibuha ububasha bwa gisirikare, ubutware bwa gisivili n'intebe y'umujyi wa Roma, ahubwo yanakuyemo amahembe atatu ku bwa Roma ya papa.

Nitegereje ayo mahembe, maze mbona andi hembe rito risesekara hagati yayo; imbere yaryo havanwamo atatu mu mahembe ya mbere, akarandurwa n'imizi yayo. Kandi dore, iryo hembe ryari rifite amaso ameze nk'ay'umuntu, n'akanwa kavuga ibintu bikomeye. Daniyeli 7:8.

Ahembe atatu yagombaga “kurandurwa” muri Daniyeli igice cya karindwi, yagereranyaga ibihangange bitatu by'ibanze byarwanyaga ukuzamuka k'ubupapa ngo bugere ku butegetsi. Ihembe rya nyuma muri ayo atatu ryakuweho igihe Abagoti birukanwaga mu murwa wa Roma mu mwaka wa 538. Birukanywe muri uwo murwa n'“amaboko” ya Roma y'abapagani, kuko ayo “maboko” yagombaga gushyira ubupapa (ikizira giteza ubuhamare) ku ntebe y'ubwami bw'isi yari

izwi icyo gihe mu mwaka wa 538.

Umurongo wa mirongo itatu n'umwe wa Daniyeli cumi n'umwe, werekana ibintu bine "amaboko" (Roma ya gipagani) yari igiye gukora. Yagombaga "guhagurukira" ubupapa, nk'uko yabigenje mu mwaka wa 496. Yagombaga guhumanya "aheranda h'imbaraga," nk'uko byagaragajwe n'intambara za gisirikare zarwaniwe ku murwa wa Roma mu gihe kingana hafi n'ibinyejana bibiri. Yagombaga "gushyira" ubupapa ku ntebe y'ubwami bw'isi mu mwaka wa 538, kandi yagombaga no "gukuraho ibitambo bya buri munsu."

Ijambo ry'Igiheburayo ryahinduwe ngo "gukuraho" muri uwo murongo (sur), risobanura "kuvanaho." Mu mwaka wa 508, ukwivumbagatanya kw'ubupagani kwari mu bwami bw'Abaroma, kwari kwakomeje gukora kugira ngo kubuze ubupapa kuzamuka kugera ku butegetsi, kwari kwamaze rwose kuneshwa no gushyirwa mu butegetsi bwabwo cyangwa kurimburwa burundu.

Kumenya "igitambo gihoraho" nk'umurimo wa Kristo wo mu buturo bwera ni ugukoresha nabi ukuri, ariko umurimo nyakuri wakoze mu mateka y'Abadiventisiti b'i Lawodikiya, wemeje iyo mikoreshereze y'ikinyoma nk'aho ari ukuri, wari ushingiyeye ku "kinyoma" cyihariye cyakozwe mu gisekuru cya gatatu cy'Abadiventisiti. Ubuyobozi bwa Mushiki wa White bwavuze ko amateka y'imirongo ya mirongo itatu kugeza kuri mirongo itatu n'itandatu azasubirwamo mu isohozwa rya nyuma rya Daniyeli cumi n'umwe, byatumye bidashoboka ko "abantu b'abakobanyi" bategeka Yerusalemu bashyira ubusobanuro ku murongo wa mirongo itatu n'umwe batari kumwe bahakana Umwuka w'Ubuhanuzi.

"Abagabo b'abasuzuguro" bigisha yuko ubupapa bwakuyeho gusobanukirwa nyakuri umurimo wa Kristo wo mu buturo bwera, binyuze mu kwinjiza misa ya gipapa, ari yo yigana umurimo wa Kristo wo mu buturo bwera bwo mu ijuru. Iyaba ibyo ari byo by'ukuri bivugwa n'ijambo "ibyaha buri gihe," noneho "ingabo" zahagurutse mu murongo wa mirongo itatu n'umwe zaba ari ubupapa, kuko imiterere y'ikibonezamvugo cy'uwo murongo isaba ko "ingabo" ari zo butegetsi bukuraho "ibyaha buri gihe."

Kugira ngo bashyigikire uruvange rw'imigani yabo, bavuga ko ubupapa (amaboko) bwahumanyije ubuturo bwera bwo mu ijuru bwa Kristo. Ijambo ry'Igiheburayo ryahinduwe ngo "ubuturo bwera (miqdash) bw'imbaraga" risobanura ubuturo bwera bwa gipagani cyangwa ubuturo bwera bw'Imana. Iyo Daniyeli aza kuba yarashakaga kugaragaza ko ubuturo bwera bw'Imana bwagombaga guhumanywa n'ubupapa, aba yarakoresheje ijambo ry'Igiheburayo "qodesh", rishobora gusa guhagararira ubuturo bwera bw'Imana. None se ni hehe byanditswe muri Bibiliya cyangwa mu Mwuka w'Ubuhanuzi ko ubuturo bwera bwo mu ijuru bwigeze cyangwa buzigera buhumanywa n'ubupapa?

Mu by'ukuri, ibyaha by'Abakristo byandikwa mu bitabo byo mu buturo bwera bwo mu ijuru, ariko iyo shusho ntisobanura ko ubuturo bwera bw'Imana bwahumanyijwe. Kweza ubuturo bwera kwagereranyaga kwezwa kw'ibitabo by'inhandiko bibitse muri ubwo buturo bwera. Byongeye kandi, ububasha bwa gipapa ntibwigeze buba ubw'Abakristo, bityo ntibwigeze bwinjizwa mu bitabo by'urubanza rw'isesengura. Urubanza rukumbi ruvugwa ku bwa gipapa ni urubanza

nyobozi rw'umujinya w'Imana.

“Amaboko” na yo yagombaga “gushyiraho ikizira giteza umwirare,” akaba yari ububasha ki? Ni ubuhe bubasha ubupapa bwashyizeho? Kandi ni ubuhe bubasha, mu ntangiriro nyir'izina z'umurongo wa mirongo itatu n'umwe, ubupapa bwahagurukiye gushyigikira?

Abatagira ubumenyi buke bo mu Badivantisiti b'i Lawodikiya, bashyize ubugingo bwabo bw'iteka mu maboko y'abantu bagaragajwe ko badashoboye gusoma igitabo gifatanijwe ikimenyetso, bashobora kunyurwa no koroshya amatwi yabo ararikiye kumva bene ubwo buryo bwononekaye bwo gukoresha Bibiliya; ariko birushaho kuba ubusazi kugerageza gufata amateka bagomba kwerekana kugira ngo bashimangire ikosa ryabo, maze bakayahuza n'imirongo itandatu ya nyuma ya Daniyeli cumi n'umwe.

Mu mateka yagejeje ku isenyuka ry'Ubumwe bw'Abasoviyeti, bushobora kugaragazwa ko bugereranywa n'Umwami w'Amajyepfo mu murongo wa mirongo ine wa Daniyeli cumi na rimwe, imbaraga za gisirikare za Leta Zunze Ubumwe z'Amerika zahagurukiye gushyigikira ubupapa, ubwo Ronald Reagan yagiranaga ubufatanye bw'ibanga na antikristo uvugwa mu buhanuzi bwa Bibiliya. Bityo, byagaragaje ko uko kurwanya kose kw'Abaporotesitanti kwari guhanganye n'izamuka ry'ubupapa kwari kwamaze guhoshwa muri Leta Zunze Ubumwe z'Amerika, nk'uko byashushanyijwe n'ivanwaho ry'uguhangana kw'ubupagani mu mwaka wa 508. Umwami w'Amajyaruguru (ubupapa) muri uwo murongo yabanje gukuraho Ubumwe bw'Abasoviyeti mu 1989, kandi yabikoze afatanyije n'“amagare” n'“abafarasi,” bishushanya imbaraga za gisirikare za Leta Zunze Ubumwe z'Amerika, ndetse no ku mbaraga z'ubukungu za Leta Zunze Ubumwe z'Amerika zishushanywa n'“amato.”

Leta Zunze Ubumwe z'Amerika ni zo zari “amaboko” yahagurukiye gushyigikira ubupapa. Ubugaragu bw'Abaporotesitanti bwakuweho, nk'uko kurwanya kwa gipagani kwaneshejwe mu mwaka wa 508. Mu murongo wa mirongo ine n'umwe, Leta Zunze Ubumwe z'Amerika zizaneshejwe n'ubupapa, kandi Itegeko Nshinga rya Leta Zunze Ubumwe z'Amerika, ari ryo “buturo bw'imbaraga” bwa Leta Zunze Ubumwe z'Amerika, rizahirikwa, ubwo Leta Zunze Ubumwe z'Amerika zizashyira Umwami w'Amajyaruguru (ubupapa) ku ntebe y'ubwami bw'isi, nk'uko Roma ya gipagani yabigenje mu mwaka wa 538. Niba urimo gusoma inyandiko ziri kuri uru rubuga, ushobora gukuramo ikinyamakuru The Time of the End, maze ugasoma ibisobanuro birambuye kurushaho by'imirongo itandatu ya nyuma ya Daniyeli cumi n'umwe; ariko ubu turimo gusa kugaragaza ko gusobanura “igitambo cya buri gihe” nk'umurimo wa Kristo mu buturo bwera ari ugukoresha nabi icyo kimenyetso. Turimo gukora ibi kugira ngo twerekane ko iyo mikoreshereze itari yo yazaniwe Ubuadivantisiti bw'i Lawodikiya binyuze mu kinyoma cyagambiriwe.

Tuzakomeza gusuzuma ikinyoma cy'ubuhanuzi mu nyandiko ikurikira.

“Nta mwanya dufite wo gutakaza. Ibihe by'amakuba biri imbere yacu. Isi yose irimo guhungabanywa n'umwuka w'intambara. Vuba bidatinze, ibyabaye by'amakuba byavuzwe mu buhanuzi bizasohora. Ubuhanuzi bwo muri Daniyeli igice cya cumi na kimwe bugiye hafi kugera ku isohozwa ryabwo ryuzuye. Ibintu byinshi by'amateka byabaye mu isohozwa ry'ubu

buhanuzi bizongera kuba.”

“Mu murongo wa mirongo itatu havugwamo ububasha ‘buzababara, busubire inyuma, kandi bugire uburakari ku isezerano ryera: ni ko buzakora; ndetse buzasubira inyuma, kandi buzumvikane n’abata isezerano ryera. Kandi ingabo zizahagarara ku ruhande rwabwo, kandi zizanduza ubuturo bw’imbaraga, kandi zizakuraho igitambo cya buri muni, kandi zizashyiraho ikizira giteza kurimbuka. Kandi abakora nabi ku isezerano bazabayonjesha amagambo y’uburyarya: ariko abantu bazi Imana yabo bazakomera, kandi bazakora iby’ubutwari. Kandi abanyabwenge bo muri rubanda bazigisha benshi: nyamara bazagwa bicishijwe inkota, n’umuriro, n’ubunyage, n’ibinyago, iminsi myinshi. Ariko nibamara kugwa, bazatabarwa n’ubutabazi buto: ariko benshi bazifatanya na bo babigiranye uburyarya. Kandi bamwe bo muri abo banyabwenge bazagwa, kugira ngo bageragezwe, kandi ngo batunganywe, kandi ngo beze, kugeza igihe cy’imperuka: kuko bikiri iby’igihe cyagennwe. Kandi umwami azakora uko yishakiye; kandi azishyira hejuru, kandi azikuza hejuru ya buri mana yose, kandi azavuga ibitangaza birwanya Imana y’imana, kandi azagubwa neza kugeza ubwo uburakari buzaba busohoye: kuko icyategetswe kizakorwa.’ Daniyeli 11:30–36.”

“Ibibera nk’ibi byasobanuwe muri aya magambo bizabaho. Turabona ibimenyetso by’uko Satani yihutira kwigarurira imitima y’abantu badafite gutinya Imana imbere yabo. Bose nibasome kandi basobanukirwe n’ubuhanuzi bw’iki gitabo, kuko ubu twinjiye mu gihe cy’amakuba cyavuzweho:”

“Kandi muri icyo gihe Mikayeli azahaguruka, wa mutware mukuru uhagararira abana b’ubwoko bwawe; kandi hazabaho igihe cy’amakuba kitigeze kibaho uhereye igihe habayeho ishyanga kugeza muri icyo gihe nyine; kandi muri icyo gihe ubwoko bwawe buzakizwa, umuntu wese uzasangwa yanditswe mu gitabo. Kandi benshi muri bo basinziriye mu mukungugu wo mu isi bazakanguka, bamwe bazukire ubugingo bw’iteka ryose, abandi bazukire gukorwa n’isoni no gusuzugurwa iteka ryose. Kandi abanyabwenge bazarabagirana nk’umucyo wo mu isanzure; kandi abayobora benshi ku gukiranuka bazamera nk’inyenyeri iteka ryose n’iteka ryose. Ariko wowe, Daniyeli, funga ayo magambo, kandi ushire ikimenyetso ku gitabo kugeza ku gihe cy’imperuka: benshi baziruka hirya no hino, kandi ubumenyi buziyongera.’ Daniyeli 12:1–4.” Manuscript Releases, nimeroye ya 13, 394.